

Jeesus, uuden liiton välittäjä

”Mutta meidän ylipappimme on saanut paljon tärkeemmän tehtävän, yhtä paljon tärkeemmän kuin on se liitto, jonka välittäjä hän on. Se liitto on suurempi, koska se perustuu suurempiin lupauksiin.” (Hepr. 8:6.)

Avaintekstit:

Hepr. 7:11-19;
Hepr. 8:10-12;
Jer. 31:31-34;
Hepr. 8:1-6;
2. Moos. 24:1-8;
Hes. 36:26, 27.

Elämällä täydellisen elämän ja sitten kuolemalla meidän sijastamme Jeesus välitti uuden, paremman liiton meidän ja Jumalan välille. Kuolemansa kautta Jeesus perui kuolemanrangaistuksen, jota meidän rikkomuksemme vaati, ja mahdollisti uuden liiton.

Tämä totuus selitetään meille Hepr. 10:5-10, jossa Jeesus tunnustetaan henkilöksi, joka osoitti liiton vaatimaa täydellistä kuuliaisuutta. Siinä viitataan Psalmiin 40, jossa kuvataan Messiaan halua olla Jumalalle täysin kuuliainen: ”Siksi minä sanoin: ’Nyt olen tullut, Herra. Kirjaan on kirjoitettu, mitä minun pitää tehdä. Jumalani, minä täytän mielelläni tahtosi, sinun lakisi on minun sydämessäni.’” (Ps. 40:8, 9.) ”Alkuperäisessä asiayhteydessään tämä ilmaus [”täytän sinun tahtosi”] kuvasi moraalista kuuliaisuutta Jumalan tahdolle. Heprealaiskirjeen kirjoittaja käyttää ilmausta osoittaakseen, että Kristuksen uhri täytti Jumalan tahdon, koska se tarjosi hyväksyttävän sovituksen, jota eläinuhrit eivät olleet tarjonneet.” (7BC 460.)

Paavalille tämä psalmi sai erityisen merkityksen Jeesuksen ihmiseksi tulon myötä. Jeesus oli uuden liiton kuuliaisuuden ruumiillistuma. Hän on meidän esimerkkimme. Meitä ei ole pelastettu ainoastaan hänen kuolemansa tähden vaan myös hänen täydellisen kuuliaisuutensa tähden.

19.2. Kristillisen kodin ja avioliiton päivä
Tämä tutkistelu on sapatiksi 19.2.2022

UUDEN LIITON TARVE

Lue Hepr. 7:11-19. Miksi tarvittiin uusi liitto?

Heprealaiskirjeen mukaan se, että Jeesus nimitettiin papiksi Melkisedekin järjestyksen mukaan, tarkoitti, että uusi liitto oli vihitty käyttöön. Vanha liitto oli annettu Leevin heimon pappisviran pohjalle (Hepr. 7:11). Leeviläispapit toimivat välittäjinä Jumalan ja Israelin välillä, eikä laki sallinut muiden olla pappeja. Kirjoittaja tekee sen johtopäätöksen, että pappeusjärjestyksen muutos tarkoittaa muutosta pappeutta koskevaan lakiin ja lisäksi liiton muutosta (Hepr. 7:12, 18, 19).

Vanhan liiton ongelma oli, ettei se pystynyt tarjoamaan täydellisyyttä (Hepr. 7:11). Paavali puhuu leeviläisten pappeudesta ja siihen kuuluvista toimista (uhrit, juhlat jne.). Heidän kauttaan uhratut eläinuhrit eivät pystyneet tarjoamaan todellista, täydellistä puhdistusta synnistä, tai pääsyä Jumalan luo (Hepr. 10:1-4; 9:13, 14; 10:19-23).

Se, että uusi liitto oli välttämätön, ei tarkoita, että Jumala olisi ollut epäreilu Israelia kohtaan antaessaan heille vanhan liiton. Leeviläisen pappeuden ja pyhäkköpalvelusten oli tarkoitus suojella heitä epäjumalanpalvelukselta ja olla esikuva Jeesuksen tulevasta palvelutehtävästä. Heprealaiskirjeessä korostetaan, että uhrit olivat "tulevan hyvän varjo" (Hepr. 10:1, VKR).

Koska uhrit viittasivat Jeesukseen, niiden oli tarkoitus auttaa ihmisiä panemaan toivonsa ja uskonsa Jumalan Karitseen, "joka ottaa pois maailman synnin" (Joh. 1:29; vrt. Jes. 53). Paavali korostaa samaa asiaa sanoessaan, että "laki oli meidän valvojamme Kristuksen tuloon asti, jotta me sitten tulisimme vanhurskaiksi uskosta" (Gal. 3:24) tai että "Kristus on näet lain loppu, ja niin tulee vanhurskaaksi jokainen, joka uskoo" (Room. 10:4).

Toisin sanoen edes kymmenen käskyä, niin hyviä ja täydellisiä kuin ne ovatkin, eivät voi tarjota pelastusta (Room. 3:20-28; 7:12-14). Ne tarjoavat täydellisen vanhurskauden mittapuun, mutta eivät tarjoa vanhurskautta sen enempää kuin peiliin katsominen voi poistaa iän mukanaan tuomia rypyjä. Täydellisen vanhurskauden saavuttamiseksi me tarvitsemme Jeesusta sijaiseksemme.

Miksi laki ei voi pelastaa meitä? Vaikka pitäisimme kaikki käskyt - ja pitäisimme ne hyvin, jopa täysin moitteettomasti - miksei se silti voi pelastaa meitä?

UUSI JA UUDISTETTU

Vertaa Hepr. 8:10-12 kohtiin 5. Moos. 6:4-6; 30:11-14 ja Jer. 31:31-34. Mitä opimme uuden liiton luonteesta?

Heprealaiskirjeen lupaus uudesta liitosta viittaa Jeremian kirjaan. Jeremian mukaan Jumalan lupaus uudesta liitosta oli itse asiassa sen liiton uudistamista, jonka hän oli tehnyt Israelin kanssa Mooseksen kautta (Jer. 31:31-34). Voitaisiin siis väittää, että Jer. 31 ei puhu vain ”uudesta” liitosta vaan ”uudistetusta” liitosta, joka alun perin tehtiin Israelin kanssa. Heprean kielen ’uutta’ tarkoittava sana ^adaša voi tarkoittaa sekä uudistettua että upouutta.

Vanhan liiton ongelma oli, että kansa rikkoi sen (Hepr. 8:8, 9). Liitto ei ollut viallinen; ihmiset olivat. Jos Israel olisi osannut nähdä symbolien läpi tulevaan Messiaaseen ja pannut uskonsa häneen, liitto ei olisi rikkoutunut. Israelin historian aikana oli kuitenkin monia uskovia, joiden kohdalla liiton tarkoitus täyttyi ja joilla oli laki sydämessään (Ps. 37:31; 40:9; 119:11; Jes. 51:7).

Vaikka uusi liitto on vanhan liiton uudistettu versio, se on silti tavallaan myös upouusi. Jeremian lupaus uudesta liitosta ei ollut vain ennustus siitä, että Jumala uudistaa ennen pakkosiirtolaisuutta voimassa olleen liiton, joka oli rikottu ja uudistettu useita kertoja, koska kansa oli useita kertoja langennut luopumukseen. Luopuminen johtui siitä, että kansa oli yksinkertaisesti haluton pitämään omaa osuuttaan Jumalan kanssa tehdystä liitosta (Jer. 13:23).

Niinpä Jumala lupasi luoda uutta (Jer. 31:22). Uusi liitto ei olisi kuin se, jonka Jumala oli tehnyt ”heidän isiensä kanssa” (Jer. 31:32). Kansan uskottomuuden tähden lupaukset, jotka Jumala antoi Mooseksen kanssa tehdyn liiton yhteydessä, eivät koskaan täyttyneet. Nyt Pojan antaman takuun turvin (Hepr. 7:22) Jumala täyttäisi liittonsa tarkoitukset. Jumala ei muuttanut lakiaan tai alentanut standardejaan; sen sijaan hän lähetti Poikansa takuiksi liiton lupauksista (Hepr. 7:22; Hepr. 6:18-20). Siksi tässä liitossa ei ole kirouksia. Siinä on vain siunauksia, koska Jeesus täytti liiton ehdot täydellisesti tullen kiroukseksi meidän puolestamme (Gal. 3:13).

Lue 2. Tim. 2:13. Mitä opimme Jumalan uskollisuudesta kansaansa ja omia suunnitelmiaan kohtaan verrattessamme niitä omiin suhteisiimme ja suunnitelmiimme?

**UUDEN
LIITON
PAREMPI
VÄLITTÄJÄ**

Lue Hepr. 8:1-6. Miksi Jeesus on liiton parempi välittäjä?

Kreikan mesitēs ('välittäjä') tulee sanasta mesos ('keski-'). Se tarkoittaa sitä, joka kävelee tai seisoo keskellä. Se oli tekninen termi, joka viittasi henkilöön, joka täytti ainakin yhden seuraavista tehtävistä: 1) sovittelija kahden tai useamman osapuolen välillä; 2) neuvottelija tai kaupanvälittäjä; 3) todistaja sanan oikeudellisessa merkityksessä, tai 4) joku, joka takaa jonkin vakuuden tai sopimuksen toimeenpanemisen.

Suomen sana "välittäjä" on merkitykseltään liian suppea kuvamaan kaikkia merkityksiä, joita sana mesitēs pitää sisälleen. Sana "välittäjä" kattaa vain pari (ehkä kolme) ensimmäistä yllä mainituista merkityksistä. Heparalaiskirje korostaa kuitenkin juuri neljättä merkitystä. Jeesus ei ole välittäjä, joka ratkaisisi kiistan Isän ja ihmisten välillä, tai rauhantekijä, joka sovittelee tyytymättömien osapuolten välejä, tai todistaja, joka vahvistaa sopimuksen olemassaolon tai sen täyttymisen. Sen sijaan Jeesus on uuden liiton *takaaja* tai *vakuus* (Hepr. 7:22). Heparalaiskirjeessä "välittäjä" tarkoittaa samaa kuin "takaaja". Jeesus *takaa*, että liiton lupaukset täytetään.

Kristuksen kuolema mahdollisti uuden liiton perustamisen, koska se tyydytti Israelin (ja Eedenissä eläneiden ihmisten) kanssa tehdyn liiton vaatimukset, jotka oli rikottu (Hepr. 9:15-22). Tässä merkityksessä Jeesus on *takaaja*, joka otti hoitaakseen kaikki liiton oikeudelliset velvoitteet, joita oli rikottu. Jeesuksen korottaminen taivaassa takaa, että Jumalan lupaukset ihmisille täytetään (Hepr. 6:19, 20). Jeesus takaa liiton, koska hän on osoittanut, että Jumalan lupaukset ovat totta. Herättämällä Jeesuksen kuolleista ja asettamalla hänet istumaan oikealle puolelleen Isä on osoittanut haluavansa herättää meidätkin ja tuoda luokseen.

Jeesus on suurempi välittäjä kuin Mooses, koska hän palvelee taivaallisessa pyhäkössä ja on uhrannut itsensä täydellisenä uhriina puolestamme (Hepr. 8:1-5; 10:5-10). Moosen kasvat heijastivat Jumalan kirkkautta (2. Moos. 34:29-35); Jeesus on Jumalan kirkkaus (Hepr. 1:3; Joh. 1:14). Mooses keskusteli Jumalan kanssa kasvoista kasvoihin (2. Moos. 33:11); Jeesus on Jumalan Sana lihaksi tulleen (Hepr. 4:12, 13; Joh. 1:1-3, 14).

Mikä osa kuuliaisuudella on meidän elämässämme?

UUDEN LIITON PAREMMAT LUPAUKSET

Meillä saattaa olla kiusaus ajatella, että uuden liiton lupaukset ovat parempia siksi, että sen palkinnot (taivaallinen kotimaa, ikuinen elämä jne.) ovat suurempia kuin vanhassa liitossa. Tötuus on kuitenkin se, että Jumala tarjosi Vanhan testamentin uskoville samoja palkintoja kuin hän tarjoaa meille (lue Hepr. 11:10, 13–16). Hepr. 8:6 (VKR, RK 2012) ”paremmat lupaukset” tarkoittavat *erilaisia* lupauksia.

Liitto Jumalan ja Israelin välillä oli virallinen lupaustenvaihto heidän välillään. Jumala teki aloitteen ja vapautti Israelin Egyptistä ja lupasi johtaa kansan luvattuun maahan.

Vertaa 2. Moos. 24:1-8 ja Hepr. 10:5-10. Mitkä ovat näiden kahden lupauksen yhtäläisyydet ja eroavuudet?

Liitto Jumalan ja Israelin välillä ratifioitiin verellä. Verta pirskotettiin sekä alttarin päälle että alle. Israelin kansa lupasi noudattaa kaikkea sitä, minkä Herra oli sanonut.

”lankaikkisen elämä ehto on tänä päivänä täsmälleen sama kuin se on aina ollut. Se on sama kuin se oli esivanhempiemme eläessä paratiisissa ennen syntiinlankeemusta. Ehto on täydellinen kuuliaisuus Jumalan laille, täydellinen vanhurskaus. Koko maailmankaikkeuden onni joutuisi vaaraan, jos iankaikkisen elämän ehdoksi riittäisi jokin vähäisempi. Tie olisi auki synnin ja sen seurauksien, murheen ja kurjuuden, iankaikkiseen olemassaoloon.” (TKL 60.)

Jumala täyttää uuden liiton ehdottomat vaatimukset, koska hän antoi oman Poikansa tulla ja elää täydellisen elämän, jotta liiton lupaukset täytyisivät hänessä, jonka jälkeen niitä voitaisiin tarjota meille, kun me uskomme Jeesukseen. Jeesuksen kuuliaisuus takaa liittolupaukset (Hepr. 7:22). Jumalan täytyy ensin antaa liiton siunaukset Jeesukselle, jonka jälkeen ne annetaan meille. Ne, jotka ovat Kristuksessa, saavat nauttia noista lupauksista yhdessä hänen kanssaan. Jumala antaa meille vielä Pyhän Henkensä, jolta saamme voimaa täyttää hänen lakinsa.

Kristus on täyttänyt liiton vaatimukset, joten Jumalan lupauksen täyttymistä ei tarvitse epäillä. Miten tämä auttaa meitä ymmärtämään, mitä 2. Kor. 1:20-22 tarkoittaa? Minkä ihanan toivon löydämme näistä sanoista?

UUSI LIITTO ON RAT- KAISSUT SYDÄMEN ONGELMAN

Vertaa Jer. 31:33 ja Hes. 36:26, 27. Kuinka teksteissä annetut lupaukset uudesta liitosta liittyvät toisiinsa?

Jumala kirjoitti ensimmäisen liittodokumentin kivitaluille, jotka sijoitettiin liitonarkkuun tärkeänä todisteena Jumalan liitosta kansansa kanssa (2. Moos. 31:18; 5. Moos. 10:1-4). Kivitalut voitiin kuitenkin rikkoa; ja kirjakääröt voitiin leikellä palasiksi tai polttaa (Jer. 36:23).

Nyt uudessa liitossa Jumala kuitenkin kirjoittaa lakinsa ihmisten sydämeen. Sydän viittaa mieleen, muistimme ja ymmärryksemme keskukseen (Jer. 3:15; 5. Moos. 29:3), jossa tietoiset päätökset tehdään (Jer. 3:10; 29:13).

Tämä lupaus varmisti, että laki olisi jokaisen saatavilla ja hänen tiedossaan, ja lisäksi se muuttaisi koko kansan sydämen. Israelin ongelma oli, että heidän syntinsä oli "kirjoitettu rautapiirtimellä, kaiverrettu timanttikärjellä heidän sydämensä tauluun" (Jer. 17:1). Heillä oli paatunut sydän (Jer. 13:10; 23:17); siksi heidän oli mahdotonta tehdä oikein (Jer. 13:23).

Jeremia ei ilmoittanut, että lakiin tulisi muutos, sillä Israelin ongelma ei ollut laki vaan heidän sydämensä. Jumala halusi, että Israelin uskollisuus olisi kiitollinen vastaus siihen, mitä hän oli tehnyt heidän hyväkseen; siksi kymmenen käsken mukana tuli historiallinen esipuhe, jossa hän ilmaisi heille rakkauttaan ja huolenpitoaan (2. Moos. 20:1, 2). Jumala halusi Israelin noudattavan hänen lakejaan tunnustuksena siitä, että hän halusi heidän parastaan. Tämähän oli tullut ilmi heidän mahtavassa Egyptistä vapautumisessaan. Kuuliaisuuden tuli olla kiitollisuuden ilmaus – osoitus heidän ja Jumalan välisen suhteen todellisuudesta.

Sama pätee meihin. Jeesuksen rakkaus ja huolenpito meitä kohtaan hänen kuollessaan puolestamme on uuden liiton esipuhe (Luuk. 22:20). Aito kuuliaisuus nousee rakkauden ilmaisuna sydäimestä (Matt. 22:34-40). Rakkaus on erottava merkki, joka osoittaa sen, että Pyhä Henki on läsnä uskovan elämässä. Jumala vuodattaa rakkautensa yllemme Henkensä kautta (Room. 5:5), mikä ilmenee rakkautena (Gal. 5:22).

Jos muinaisen Israelin tuli rakastaa Jumalaa ilman, että he ymmärsivät Kristuksen kuolemaa, miksi emme me rakastaisi Jumalaa vielä enemmän? Miten kuuliaisuus on osoitus tuon rakkauden todellisuudesta?

KERTAUS

Lisäaineistoa: "Jos sydämemme on uudistunut Jumalan luonteen kaltaisuuteen ja jos Jumalan rakkaus hallitsee sydämessämme, emmekö silloin elä todeksi lain periaatteita? Silloin toteutuu lupaus: "Minä asetan lakini heidän sydämeensä, kirjoitan sen heidän sisimpäänsä." (Hepr. 10:16.)

Jos laki on kirjoitettu sydämeen, eikä se näy elämässä? Kuuliaisuus, silloin kun se on rakkauden innoittamaa, on opetuslapseuden todellinen tunnusmerkki. Raamatussa sanotaan: "Sitähän Jumalan rakastaminen on, että pidämme hänen käskynsä - -." "Joka sanoo tuntevensa hänet mutta ei pidä hänen käskyjään, on valehtelija, eikä totuus ole hänessä." (1. Joh. 5:3; 2:4.)

Uskon, ja ainoastaan uskon, kautta voimme tulla osallisiksi Jumalan armosta. Usko ei kuitenkaan vapauta meitä lain noudattamisesta, vaan tekee kuuliaisuuden meille mahdolliseksi. - -

Mitä läheisempään yhteyteen pääset Jeesuksen kanssa, sitä puutteellisemmäksi osoittaudut omissa silmissäsi. Näkökykyysi on tullut paremmaksi, ja hänen täydellisyytensä rinnalla näet luonteesi heikkoudet järkyttävän selvästi. Tämä on osoitus siitä, että Paholaisen luoma illuusio on menettänyt voimansa, ja että Jumalan Hengen eläväksi tekevä vaikutus on alkanut työskennellä meissä.

Sydämessä, joka ei tajua omaa syntisyyttään, ei voi valita syvä rakkaus Jeesusta kohtaan. Ihminen, jonka armo on muuttanut, ihailee Jeesuksen täydellistä luonnetta. Jos taas emme tajua oman luonteemme rumuutta, se on kiistaton todiste siitä, ettemme ole koskaan nähneet Kristuksen ihanuutta ja täydellisyyttä." (TKL 59, 63.)

Keskustelunaiheita:

1. Pohtikaa yllä olevaa Ellen G. Whiten lainausta siitä, että mitä lähemmäksi tulemme Kristusta, sitä syntisemmiltä me omissa silmissämme vaikutamme. Miten voimme tämän tosiasian edessä muistaa, ettemme saa antaa omien puutteittemme tajuamisen aiheuttaa sitä, että epätoivoisina luopuisimme uskosta?

2. Pohtikaa vielä sitä, että laki kirjoitetaan meidän sydämeemme. Mitä tämä tarkoittaa kristityn hengellisen elämän kannalta? Miten tämän totuuden ymmärtäminen ja kokeminen voi auttaa meitä välttämään sellaista kuuliaisuutta, joka on todellisuudessa vain lakihenkisyyttä - kuolleiksi teoiksi kutsuttua kuuliaisuutta (Hepr. 9:14)?